

Začíname so štátnou pomocou

II. časť – Zákon o štátnej pomoci

ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE

Zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci) (ďalej len „zákon o štátnej pomoci“) nadobudol účinnosť 1. januára 2016.

Podľa zákona o štátnej pomoci je koordinátorom pomoci Protimonopolný úrad SR. Medzi jeho kompetencie vymedzené zákonom o štátnej pomoci patrí najmä vydávanie stanovísk k schémam pomoci a k návrhom na poskytnutie pomoci ad hoc, zabezpečenie oficiálnej komunikácie s Európskou komisiou, príprava správy o poskytnutej štátnej pomoci, metodická a konzultačná činnosť, zabezpečovanie školení a šírenie povedomia o pravidlách v oblasti štátnej pomoci.

Koordinátor pomoci je tiež na základe zákona o štátnej pomoci oprávnený vykonávať kontrolu poskytnutia minimálnej pomoci u poskytovateľa pomoci, pričom má právo overiť si potrebné skutočnosti aj u príjemcu minimálnej pomoci alebo u vykonávateľa schémy.

Zákon o štátnej pomoci tiež upravuje fakultatívne a obligatórne ukládanie pokút zo strany koordinátora pomoci za porušenie vybraných ustanovení zákona o štátnej pomoci, a to až do výšky 35 000 EUR, pričom sa vychádza z povahy, závažnosti, dĺžky trvania a následkov porušenia povinnosti.

Zákon o štátnej pomoci, na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy, obsahuje vo svojich ustanoveniach (§ 5) definície základných pojmov v oblasti štátnej pomoci:

- *poskytovateľ pomoci*: ten, kto vykonal právny úkon oprávňujúci príjemcu na získanie pomoci,
- *príjemca pomoci*: ten, kto vykonáva hospodársku činnosť bez ohľadu na právnu formu a spôsob financovania a v prospech koho bol vykonaný právny úkon, ktorý ho oprávňuje na získanie pomoci,
- *hospodárska činnosť*: každá činnosť, ktorá spočíva v ponuke tovaru alebo služieb alebo v ponuke tovaru a služieb na trhu,
- *deň poskytnutia pomoci*: deň, keď nadobudol účinok právny úkon, na základe ktorého sa pomoc poskytuje príjemcovi.

Vo vzťahu ku dňu poskytnutia pomoci je dôležité si uvedomiť rozdiel medzi dňom vzniku právneho nároku príjemcu na poskytnutie pomoci (t. j. deň nadobudnutia účinku právneho úkonu, ktorý je z hľadiska pravidiel v oblasti štátnej pomoci podstatný) a dňom skutočného vyplatenia pomoci príjemcovi, a to najmä vzhľadom na skutočnosť, že odo dňa poskytnutia pomoci plynú napríklad lehoty na zaznamenávanie pomoci do centrálného registra.

Konkrétne príklady:

- poskytnutie nenávratného finančného príspevku – dňom poskytnutia pomoci, t. j. dňom, od ktorého sa počítajú lehoty, je deň nadobudnutia účinnosti zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (bez ohľadu na to, kedy bude príspevok reálne vyplatený príjemcovi),
- poskytnutie dotácie – dňom poskytnutia pomoci je deň nadobudnutia účinnosti zmluvy o poskytnutí dotácie (bez ohľadu na to, kedy bude príjemcovi skutočne poukázaná, rovnako tiež bez ohľadu na to, či jednorazovo alebo vo viacerých splátkach),
- poskytnutie zvýhodneného úveru – dňom poskytnutia pomoci je deň podpísania úverovej zmluvy (bez ohľadu na to, kedy bude úver príjemcovi prevedený na účet).

Zákon o štátnej pomoci tiež uvádza, že na poskytnutie pomoci nie je právny nárok a za poskytnutie pomoci je zodpovedný jej poskytovateľ. Stanovuje tiež povinnosť poskytovateľa štátnej pomoci do konca februára kalendárneho roka predložiť koordinátorovi správu o štátnej pomoci za predchádzajúci kalendárny rok.

SCHÉMY POMOCI A AD HOC POMOC

Podľa zákona o štátnej pomoci je možné pomoc poskytnúť v rámci schémy pomoci (§ 7) alebo ako ad hoc pomoc (§ 8).

Schéma pomoci je záväzným dokumentom, ktorý komplexne upravuje poskytovanie pomoci jednotlivým príjemcom.

Schémy štátnej pomoci aj schémy minimálnej pomoci na území SR majú zaužívanú štruktúru, ich základné náležitosti vymedzuje zákon o štátnej pomoci (v § 7). Návrh schémy vypracováva poskytovateľ a je povinný zaslať ho na posúdenie koordinátorovi pomoci ešte predtým, ako začne poskytovať pomoc podľa schémy. Schému pomoci možno zmeniť len dodatkom k schéme – návrh dodatku musí byť rovnako zaslaný na posúdenie koordinátorovi pomoci.

Stanovisko koordinátora pomoci k schéme, resp. k schéme v znení dodatku, týkajúce sa dodržania príslušných pravidiel EÚ pre pomoc je pre poskytovateľa záväzné.

Vykonávateľ schémy môže byť iná právnická osoba poverená poskytovateľom, aby v jeho mene vykonávala niektoré úlohy spojené s poskytovaním pomoci

Ak sa pomoc poskytuje prostredníctvom finančných nástrojov, schéma pomoci a povinnosť dodržiavania pravidiel EÚ pre pomoc sa vzťahuje na všetkých, ktorí zabezpečujú vykonávanie finančných nástrojov.

Za schému pomoci možno považovať aj osobitný predpis, ak z jeho obsahu vyplýva, že je schémou pomoci, a ak ustanovuje všetky skutočnosti potrebné na poskytnutie individuálnej pomoci.

Pomocou ad hoc (štátnou, minimálnou) sa rozumie pomoc, ktorá sa neposkytuje podľa schémy pomoci a možno ju poskytnúť, ak je v súlade s osobitnými predpismi pre skupinové výnimky alebo s osobitnými predpismi pre poskytovanie služieb vo verejnom záujme alebo ak je schválená Európskou komisiou.

Skupinové výnimky z notifikačnej povinnosti (t. j. z povinnosti predložiť pomoc na schválenie Európskej komisii):

- nariadenie Komisie č. 651/2014 (GBER)
- nariadenie Komisie č. 702/2014 - poľnohospodárstvo
- nariadenie Komisie č. 1388/2014 – rybolov, akvakultúra
- Rozhodnutie Komisie 2012/21/EÚ služby vo všeobecnom hospodárskom záujme
- Nariadenie Komisie č. 1370/2007 – doprava, výkony vo verejnom záujme
- Minimálna pomoc

Pred poskytnutím pomoci ad hoc je poskytovateľ povinný požiadať o stanovisko koordinátora pomoci - stanovisko koordinátora pomoci k návrhu na poskytnutie ad hoc pomoci je pre poskytovateľa pomoci záväzné.

NOTIFIKÁCIA

Vo všeobecnosti platí, že štátnu pomoc možno poskytnúť len vtedy, ak je schválená Európskou komisiou.

Ako však už bolo uvedené vyššie, z tohto pravidla existujú výnimky, tzv. výnimky z notifikačnej povinnosti.

Povinnosť notifikácie sa nevzťahuje na:

- minimálnu pomoc

- schému štátnej pomoci podľa skupinových výnimiek a individuálnu pomoc podľa schémy štátnej pomoci
- pomoc ad hoc podľa skupinových výnimiek

Pred poskytnutím pomoci, ktorá nepatrí medzi výnimky z notifikačnej povinnosti, je poskytovateľ štátnej pomoci je povinný podať Európskej komisii žiadosť o schválenie poskytnutia štátnej pomoci, tzv. notifikáciu (§ 9).

Notifikáciu predkladá poskytovateľ štátnej pomoci koordinátorovi pomoci. Koordinátor pomoci posúdi súlad predloženej notifikácie a bezodkladne požiada Európsku komisiu o vydanie rozhodnutia.

CENTRÁLNY REGISTER

Zákonom o štátnej pomoci bol zriadený centrálny register (§ 11 - § 13).

Úlohu centrálného registra plní **Informačný systém pre evidenciu a monitorovanie pomoci (IS SEMP)**. Správcom agendy IS SEMP je koordinátor pomoci. IS SEMP obsahuje údaje o poskytnutej štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o príjemcoch štátnej pomoci a minimálnej pomoci. Údaje do IS SEMP zaznamenávajú poskytovatelia pomoci, resp. vykonávatelia schémy formou vzdialeného prístupu.

Prístup do IS SEMP má:

- koordinátor pomoci
- poskytovatelia pomoci, resp. vykonávatelia schémy
- verejnosť

Vzhľadom na uvedené ma IS SEMP tri časti:

- **CRM** – rozhranie určené len koordinátorovi pomoci
- **SEMP SECURE** – zabezpečený portál poskytovateľa pomoci, resp. vykonávateľa schémy (<https://sempsecure.kti2dc.sk>)
- **SEMP PUBLIC** – prístup má široká verejnosť (<https://semp.kti2dc.sk>)

Zákon o štátnej pomoci vo vzťahu k centrálnemu registru obsahuje nasledovné povinnosti pre poskytovateľov pomoci, resp. vykonávateľov schém pomoci:

1. zaznamenávanie údajov do centrálného registra

- poskytovateľ štátnej pomoci, resp. vykonávateľ schémy štátnej pomoci je povinný zaznamenať údaje o poskytnutej štátnej pomoci a údaje o príjemcovi pomoci do šiestich mesiacov odo dňa poskytnutia pomoci

- poskytovateľ minimálnej pomoci, resp. vykonávateľ schémy minimálnej pomoci je povinný zaznamenávať údaje o poskytnutej minimálnej pomoci a údaje o príjemcovi pomoci do 5 pracovných dní odo dňa poskytnutia pomoci. Poskytovateľ pomoci, resp. vykonávateľ schémy je povinný zaznamenať tieto údaje:
 - a) o príjemcovi pomoci – obchodné meno, sídlo, IČO, typ podniku, ak tvorí jediný podnik, aj základné identifikačné údaje o týchto subjektoch
 - b) názov schémy, resp. názov ad hoc pomoci
 - c) cieľ a formu pomoci
 - d) odvetvie, v ktorom príjemca podniká
 - e) výšku poskytnutej pomoci
 - f) dátum poskytnutia pomoci

2. overovanie údajov v centrálnom registri

- poskytovateľ minimálnej pomoci je povinný si pred poskytnutím minimálnej pomoci overiť v centrálnom registri, či poskytnutím minimálnej pomoci nedôjde k:
 - a) prekročeniu limitu minimálnej pomoci jedinému podniku (napr. report č. 15 Prehľad poskytnutej minimálnej pomoci po podnikoch v zabezpečenej časti IS SEMP),
 - b) prekročeniu limitu minimálnej pomoci v sektore poľnohospodárstva a v sektore rybného hospodárstva (report č. 30 Čerpanie pomoci podľa Nariadení EK v zabezpečenej časti IS SEMP)

Príjemca minimálnej pomoci si môže overiť výšku poskytnutej minimálnej pomoci prostredníctvom verejnej časti centrálného registra v časti „Zostavy“ (report č. 21 Prijatá minimálna pomoc za posledné 3 roky po podnikoch).

Bližšie informácie pre poskytovateľov pomoci, resp. vykonávateľov schém o IS SEMP je možné nájsť v dokumente „Manuál používateľa - Štátna pomoc a minimálna pomoc“, dostupný vo verejnej časti IS SEMP (<https://semp.kti2dc.sk/Announcement/AnnouncementList>), ktorý okrem iného obsahuje aj informácie o tom, akým spôsobom môžu poskytovatelia pomoci, resp. vykonávatelia schém požiadať o zriadenie prístupu do IS SEMP.

Široká verejnosť má prístup do IS SEMP prostredníctvom webového sídla <https://semp.kti2dc.sk>.

V tejto časti webového sídla sú zverejnené základné informácie súvisiace s IS SEMP (pravidelne aktualizované), ako aj zostavy umožňujúce generovať požadované informácie z IS SEMP. V rámci tejto časti je tiež možné vyhľadávanie informácií napr. o poskytovateľoch pomoci alebo o príjemcoch pomoci.

Lepšiu orientáciu v tejto časti IS SEMP môžu umožniť obrázky na nasledujúcich stranách.

Úvodná stránka časti IS SEMP prístupnej verejnosti:

Schémy Register štátnej pomoci Register minim. pomoci
 Prípady Register štátnej pomoci Register minim. pomoci
 Organizácie Poskytovateľ / Vykonaávateľ Prijemca

Portál na evidenciu a monitorovanie pomoci

Protimonopolný úrad SR, ako koordinátor pomoci, spravuje Portál na evidenciu a monitorovanie pomoci, ďalej len („Portál“).

Portál sa člení na 2 časti:

- verejná zóna – je určená verejným používateľom a obsahuje základné informácie týkajúce sa štátnej pomoci (napr. schémy štátnej pomoci, skupinové výnimky, individuálna štátna pomoc), minimálnej pomoci (napr. schémy minimálnej pomoci, individuálna minimálna pomoc), poskytovateľov (vykonaávateľov) pomoci (napr. zoznam poskytovateľov pomoci podľa IČO a názvu), príjemcov pomoci (napr. názov, výška schválenej pomoci, výška vrátenej pomoci). Pre verejných používateľov sú prístupné aj oznamy, ktoré sa môžu týkať napr. zmien v slovenskej legislatíve alebo v legislatíve Európskej únie. Do verejnej zóny je povolený prístup aj bez prihlásenia používateľa.
- zabezpečená zóna – je určená pre poskytovateľov pomoci, ktorí majú do Portálu prístup prostredníctvom vzdialeného prístupu a musia byť do Portálu prihlásení. Táto zabezpečená zóna obsahuje register štátnej pomoci, register minimálnej pomoci, register poskytovateľov a vykonaávateľov, register príjemcov pomoci a umožňuje kontrolu a monitorovanie poskytnutej pomoci.

Informácie

Oznamy

Zostavy

Zostavy

Časť „Oznamy“:

Schémy Register štátnej pomoci Register minim. pomoci
 Prípady Register štátnej pomoci Register minim. pomoci
 Organizácie Poskytovateľ / Vykonaávateľ Prijemca

Informácie

Oznamy

Názov	Typ oznamu	Dátum platnosti od	Dátum platnosti do
Manuál používateľa - štátna pomoc a minimálna pomoc	Iné	1.10.2020	
Oznámenie o nedostupnosti IS SEMP	Oznam	5.9.2020	6.9.2020
Oznámenie o nedostupnosti IS SEMP	Oznam	19.3.2020	23.3.2020
Metodický pokyn podľa nariadenia (EÚ) č. 1407/2013 na zabezpečenie jednotného obsahu žiadostí o stanovisko poskytovateľov minimálnej pomoci ad hoc	Iné	1.11.2019	
Vyhlásenie žiadateľa o minimálnu pomoc ad hoc podľa nariadenia Komisie (EÚ) č. 1407/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc de minimis	Iné	1.11.2019	
Odvetvie - SK NACE	Iné	1.7.2018	
Vyhlásenie žiadateľa o minimálnu pomoc ad hoc podľa nariadenia Komisie (EÚ) č. 1408/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc de minimis v sek	Iné	22.9.2017	
Vzor prílohy k žiadosti o vykonanie korekcií v IS SEMP	Iné	22.3.2017	
Zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci)	Legislatíva SR	1.1.2016	

Informácie

Oznamy

Zostavy

Zostavy

Časť „Zostavy“:

Zostavy

01. Súhrnné informácie podľa nariadenia č. 651/2014 (skupinové výnimky)
02. Súhrnné informácie podľa nariadenia č. 702/2014 (skupinové výnimky)
03. Opatrenia pomoci (schémy pomoci, ad hoc pomoc) podľa nariadenia č. 651/2014 (skupinové výnimky)
04. Opatrenia pomoci (schémy pomoci, ad hoc pomoc) podľa nariadenia č. 702/2014 (skupinové výnimky)
05. Opatrenia pomoci (schémy pomoci, ad hoc pomoc) podľa usmernení Európskej únie o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach na roky 2014 až 2020 (notifikovaná pomoc)
06. Individuálna pomoc nad 500 000 eur podľa nariadenia č. 651/2014 (skupinové výnimky)
07. Individuálna pomoc nad 500 000 eur podľa nariadenia č. 702/2014 (skupinové výnimky)
08. Individuálna pomoc nad 60 000 eur podľa nariadenia č. 702/2014 (poľnohospodárska prvovýroba) (skupinové výnimky)
09. Individuálna pomoc nad 500 000 eur podľa usmernení Európskej únie o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach na roky 2014 až 2020 (notifikovaná pomoc)
10. Individuálna pomoc nad 60 000 eur podľa usmernení Európskej únie o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach na roky 2014 až 2020 (poľnohospodárska prvovýroba) (notifikovaná pomoc)
11. Individuálna pomoc nad 500 000 eur podľa usmernení o regionálnej štátnej pomoci (notifikovaná pomoc)
12. Individuálna pomoc nad 500 000 eur podľa usmernení o štátnej pomoci v súvislosti s rýchlym zavádzaním širokopásmových sietí (notifikovaná pomoc)
13. Individuálna pomoc nad 500 000 eur podľa usmernení o štátnej pomoci na filmové a iné audiovizuálne diela (notifikovaná pomoc)
14. Individuálna pomoc nad 500 000 eur podľa usmernení o štátnej pomoci pre letiská a letecké spoločnosti (notifikovaná pomoc)
15. Súhrnné informácie podľa nariadenia č. 1388/2014 (skupinové výnimky)
16. Individuálna pomoc nad 30 000 eur podľa nariadenia č. 1388/2014 (skupinové výnimky)
17. Opatrenia pomoci (schémy pomoci, ad hoc pomoc) podľa usmernení o regionálnej štátnej pomoci (notifikovaná pomoc)
18. Opatrenia pomoci (schémy pomoci, ad hoc pomoc) podľa usmernení o štátnej pomoci v súvislosti s rýchlym zavádzaním širokopásmových sietí (notifikovaná pomoc)
19. Opatrenia pomoci (schémy pomoci, ad hoc pomoc) podľa usmernení o štátnej pomoci na filmové a iné audiovizuálne diela (notifikovaná pomoc)
20. Opatrenia pomoci (schémy pomoci, ad hoc pomoc) podľa usmernení o štátnej pomoci pre letiská a letecké spoločnosti (notifikovaná pomoc)
21. Prijatá minimálna pomoc za posledné 3 roky po podnikoch
22. Čerpanie pomoci podľa Nariadení EK
23. Prehľad zrušených prípadov minimálnej pomoci
24. Individuálna pomoc nad 500 000 eur podľa usmernení o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 - 2020
25. Individuálna pomoc nad 30 000 eur podľa usmernení k preskúvaniu štátnej pomoci pre odvetvie rybolovu a akvakultúry
26. Individuálna pomoc nad 500 000 eur podľa rámca pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie
27. Individuálna pomoc nad 500 000 eur podľa usmernení o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach
28. Individuálna pomoc nad 60 000 eur podľa usmernení o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach (poľnohospodárska výroba)
29. Individuálna pomoc nad 500 000 eur podľa oznámenia Komisie - Kritériá pre analýzu zlučiteľnosti štátnej pomoci na podporu vykonávania dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu s vnútorným trhom
30. Individuálna pomoc nad 200 000 eur podľa usmernení o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií
- 3.1. Dočasný rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súčasnej situácii spôsobenej nákazou COVID-19)

Oznamy

Zostavy

Zostavy

Zostava č. 21 – Prijatá minimálna pomoc za posledné 3 roky po podnikoch (jedna z najčastejšie používaných zostáv umožňujúca overenie stropu minimálnej pomoci pre podnik za tri fiškálne roky – má automaticky nastavené, že sleduje prebiehajúci fiškálny rok a dva predchádzajúce fiškálne roky, je aktualizovaná na dennej báze):

21. Prijatá minimálna pomoc za posledné 3 roky po podnikoch

Dátum generovania: 4.4.2018

* zobrazuje sa poskytnutá pomoc od 1. januára pred dvoch rokov do aktuálneho dátumu

Najvyššia nadradená organizácia			Organizácia		Dátum poskytnutia pomoci	Príp. Schválená pomoc - suma	Suma za jediný podnik
ID	Názov	IČO	ID	IČO			
O-186252	Stachová Jarmila	0	O-186252	0	17. 12. 2017	1 440,08	1 440,08
O-010441	SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, štátny podnik, Odštepny závod Banská Bystrica, Závod P	0	O-010441	0	18. 12. 2017	24,55	24,55
O-012801	BLAST, s.r.o.	0	O-012801	0	17. 3. 2018	1 500,00	1 500,00
O-012365	REGADA, s.r.o. (5451)	0	O-012365	0	9. 3. 2018	8 965,20	8 965,20
O-001611	BAAS, s.r.o.	0	O-001611	0	26. 2. 2018	64,41	
					9. 3. 2018	8 965,20	9 029,61
O-187114	Trnavské automobilové závody, štátny podnik	00009199	O-187114	00009199	29. 4. 2016	38,18	
					28. 6. 2016	22,48	60,66
					26. 2. 2016	16 426,38	
					30. 3. 2016	15 418,56	
O-000825	TESLA Liptovský Hrádok a.s.	00009687	O-000825	00009687	1. 4. 2016	5 667,12	47 776,62
					28. 6. 2016	5 110,56	
					23. 7. 2016	5 154,00	